

Exoot sinds 1300

Op een pastelkleurige septemberavond struin ik, gehuld in stemmig groen en gewapend met een verrekijker, door een oer-Hollandse polder. De najaars-trek komt weer op gang en meestal valt er op zo'n avond erg veel te genieten. Op weg naar een onderwater gezet weiland waar bijna altijd wel een paar lepelaars rondsoppen, passeer ik een brede wetering. Een trage welling in het donkere water wekt mijn belangstelling. Even later komt er op dezelfde plek een donkere staart boven water, een staart die blijkt vast te zitten aan een reusachtige karper. De geruchten over een Goliath die in dit labyrint van sloten en weteringen zijn rondjes trekt, blijken op waarheid te berusten. Vogelaar wordt visser, man wordt kind, lepelaar, wulp en kleine zwaan worden gereduceerd tot decor. Die vis moet en zal ik vangen.

Een paar dagen later ben ik terug in de polder, nu zittend onder een comfortabele paraplu. Eén met de natuur en versmolten met het landschap. Wachtend achter een tweetal hengels tot die grote lobbes een foutje maakt. Het gevoel is goed en naarmate de avond vordert wint de spanning het van de ontspanning. Vlak voor dat de zon opkomt, krijg ik eindelijk beet en na een paar hectische momenten waarin de tijd stil lijkt te staan, kan ik een enorme schubkarper uit het water tillen. Na het weegritueel en de fotosessie herkrijgt de vis zijn vrijheid. Het is volbracht.

Mijn fascinatie voor deze vissoort deel ik met zeer veel sportvis-sers. Het gericht vissen op karper is tegenwoordig razend populair, vooral de vissende jeugd is idolaat van het beest. Karpervissen blijkt een gezond alternatief voor games, coffeeshop en comazuipen. De karper staat voor een behoorlijk maatschappelijk belang, iets wat in de ons omringende landen steeds meer wordt herkend en erkend. In Frankrijk bijvoorbeeld wordt het karpervissen door de overheid als belangrijk toeristisch product ontwikkeld en gepromoot. In Engeland en Wales wordt het karpervissen met succes ingezet als instrument om ontspoorde jongeren weer op het rechte pad te krijgen. De Nederlandse wereld van Beleid & Beheer heeft echter een minder idyllisch beeld van de karper. Een beeld waarin mijn knuffelvis is gedegradeerd tot exoot, veroorzaker van troebel water en ondergraver van polderdijken. De karper voldoet daarbij ook niet aan het ichtyologische Reinheitsgebot van de KRW. Net als de brasem dreigt de karper ecologisch te worden gedemoniseerd en in gedroogde toestand als borrelhap naar Rusland te worden gedeporteerd.

Maar hoe terecht is nu die verkettering van *Cyprinus carpio*? Wat betreft het predicaat exoot wordt in ieder geval met twee maten gemeten. De karper die hier al sinds het begin van de 14e eeuw rondzwemt, komt maar niet van het stem-

pel exoot af, terwijl de zebramosse die voor het eerst in 1827 is aangetroffen wordt bejubeld als aquatisch paradepaardje. Het uitzetten van enkele karpers ten behoeve van de sportvisserij is inmiddels een gotspe, terwijl er doodleuk tonnen driehoeksmosselen worden uitgezet om het water wat helderder te krijgen. Wat de effecten op de inheemse flora en fauna zijn, is niet of nauwelijks bekend. Voor de goede orde: in Spanje staat er een enorme boete op het uitzetten van dit tweekleppige exootje en in de Verenigde Staten vormt de driehoeksmosseel een van de grootste bedreigingen voor de Great Lakes.

Ook bij de diskwalificatie van de karper in de KRW zijn de nodige vraagtekens te plaatsen. Bijvoorbeeld bij de aanwezigheid van karpers in de Zeeuwse polderwateren. Volgens ecologen uitermate ongewenst, want in dit type water hoort de karper volgens de KRW-vissenmaatlat immers niet thuis. Dat we het hier hebben over volkomen onnatuurlijk water waar vanwege het hoge zoutgehalte karper als een van de weinige vissoorten nog kan voorkomen, wordt blijkbaar vergeten. Op het realisme van die vissenmaatlat valt ook het nodige af te dingen. Prima hoor, dat streven naar natuurlijke visstanden - maar dan wel graag in natuurlijk water. Of in ieder geval in water waar natuurlijke processen de ruimte krijgen. Zolang er geen sprake is van een natuurlijke peildynamiek als voorwaarde voor overstromingsvlaktes en brede helophytengordels, kunnen we die natuurlijke visstand wel vergeten. En aangezien het adagium 'functie volgt peil' tijdens de laatste waterschapsverkiezingen wederom ten grave is gedragen, koester ik me daarover geen enkele illusie. Het krampachtig streven naar natuurlijke visstanden is niets meer dan Sisyfusarbeid wat makkelijk zal leiden tot afkalvend draagvlak voor het waterbeheer.

Marco Kraal, Hoofdredacteur

